ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย พบผู้ป่วยโรคไข้กาฬหลังแอ่น 17 ราย

เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2568 จุดประสานงานกฎอนามัยระหว่างประเทศ (IHR-NFP) ของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (KSA) แจ้งต่อองค์การอนามัยโลก (WHO) กรณีพบผู้ป่วยภาวะเยื่อหุ้มสมองอักเสบรุนแรงจากเชื้อ Invasive Neisseria meningitidis (IMD) จำนวน 11 ราย โดยผู้ป่วยทั้งหมดมีความเชื่อมโยงกับการเดินทางไปประกอบพิธีอุมเราะห์ในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ระหว่างวันที่ 7 มกราคม ถึง 12 มีนาคม 2568 นอกจากนี้ ระหว่างวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ถึง 18 มีนาคม 2568 จุดประสานงานกฎอนามัยระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก (WHO EMRO IHR Contact Point) ยังได้รับรายงานเพิ่มเติม หรือมีการแจ้งผ่านช่องทางทวิภาคี พบผู้ป่วย IMD อีกจำนวน 6 ราย ที่ตรวจพบในผู้เดินทางกลับจากการประกอบพิธีอุมเราะห์ ซึ่งถือเป็นกรณีพบผู้ป่วยกระจัดกระจาย (sporadic cases) ที่มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์เดียวกัน

รายละเอียดเหตุการณ์

จากรายงานขององค์การอนามัยโลก มีการพบผู้ป่วยโรคไข้กาฬหลังแอ่นที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปประกอบพิธีอุมเราะห์ในประเทศซาอุดีอาระเบีย (KSA) โดยผู้ป่วยมีสัญชาติต่างกัน และได้รับรายงานจากหลายภูมิภาคขององค์การอนามัยโลก

กลุ่มแรก มีผู้ป่วยจำนวน 11 ราย โดย 4 รายได้รับรายงานจากภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก และอีก 7 รายจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ช่วงอายุของผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 6 ถึง 69 ปี ค่าอายุมัธยฐานอยู่ที่ 36 ปี ในจำนวนนี้เป็นเพศชาย 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 64 โดยผู้ป่วยทั้งหมดได้รับการวินิจฉัยระหว่างวันที่ 7 มกราคม ถึง 2 มีนาคม พ.ศ. 2568 และไม่มีผู้ใดได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นก่อนเดินทางไปประกอบพิธีอุมเราะห์ ผู้ป่วยทั้งหมดได้รับการรักษาในโรงพยาบาลของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และหายดีจนสามารถกลับบ้านได้ สำหรับผู้ป่วยที่สามารถตรวจสอบชนิดของเชื้อและแยก serogroup ได้ ผลพบเชื้อ *N. meningitidis* สายพันธุ์ W135

นอกจากนี้ ยังมีรายงานผู้ป่วยเพิ่มเติมอีก 6 ราย ซึ่งรายงานโดยภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก 3 รายและภูมิภาคยุโรปอีก 3 ราย ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีช่วงอายุระหว่าง 6 ถึง 30 ปี ค่าอายุมัธยฐานอยู่ที่ 19 ปี ในกลุ่มนี้หนึ่งรายเป็นเด็กอายุ 6 ปีที่เดินทางกลับจากราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 ผลการวิเคราะห์ทางพันธุกรรมของเชื้อ (molecular markers) ในผู้ป่วยกลุ่มนี้ พบว่ามีความเชื่อมโยงกับกลุ่มก้อนการระบาดในผู้ประกอบพิธีอุมเราะห์เมื่อปี พ.ศ. 2567 ตัวอย่างที่เก็บได้จากผู้ป่วย 2 รายในกลุ่มนี้ ตรวจสอบชนิดของเชื้อและแยก serogroup ผลพบเชื้อ *N. meningitidis* สายพันธุ์ W135 เช่นเดียวกัน

โรคไข้กาฬหลังแอ่นยังคงเป็นปัญหาสำคัญด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะในกิจกรรมที่มีการรวมตัวของผู้คนจำนวนมาก เช่น พิธีฮัจญ์และอุมเราะห์ ซึ่งมีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่เชื้อจากคนสู่คนในพื้นที่แออัดและใกล้ชิดกันเป็นเวลานาน แม้ว่าวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นชนิด ACWY จะมีประสิทธิภาพสูงในการป้องกันโรค แต่ยังพบปัญหาความครอบคลุมของการฉีดวัคซีนในผู้แสวงบุญ โดยเฉพาะในกลุ่มที่เดินทางเพื่ออุมเราะห์ที่สามารถประกอบพิธีได้ตลอดปี ปัจจัยเสี่ยงเพิ่มเติม ได้แก่ การเดินทางจากพื้นที่ระบาด เช่น ทวีปแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา (Meningitis belt) และการดื้อยาของเชื้อ *N. meningitidis* ซึ่งซับซ้อนต่อการรักษาและการให้ยาป้องกัน ในสถานการณ์ปัจจุบันองค์การอนามัยโลกจึงเน้นย้ำความสำคัญของการเฝ้าระวังต่อเนื่อง ส่งเสริมการฉีดวัคซีน การให้ post-exposure prophylaxis การติดตามผู้สัมผัสและสมาชิกในบ้าน แต่ยังคงไม่จำกัดการเดินทางหรือการค้ากับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

****

ที่มา : EIS | Event Information Site for IHR National Focal Points

จัดทำ : 10 เมษายน 2568

เรียบเรียง : กลุ่มภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศ กองระบาดวิทยา
จุดประสานงานกฎอนามัยระหว่างประเทศ ประจำประเทศไทย (IHR-NFP)